

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง

Disired Cracteristics of School Directors in Ranong Primary Education office

วรรณภา บุญช่วย¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ²
¹สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
²อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ของครูที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .48 ถึง .89 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองของครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านวิชาการและด้านการบริหาร

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหาร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง

Abstract

The purposes of this research were to; 1) study the desirable characteristics of School Directors in Ranong Primary Educational Service Area 2) compare these characteristics according to teachers' personal information. The sample were 250 teachers in who taught

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

during academic year of 2016. Five-level rating scale questionnaires were used to collect data. The discrimination was at 0.48-0.89 level while the reliability was at 0.98 level. Statistics used to analyze data were frequency, percentage, standard deviation, and t-test.

The findings reveal that

1. The desirable characteristics of school directors as a whole and individual aspect were at high level.
2. Teachers’ age group did not differentiate desirable characteristics among school directors.
3. Teachers’ work experiences differentiated school directors’ desirable characteristics with the statistic significant at 0.01 level.
4. Researcher suggested guidelines to encourage academic aspect and administration aspect in desirable characteristics of school directors in Ranong Primary Educational Service

Keywords: Desirable / Characteristic / Administration

บทนำ

การปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาก่อให้เกิดการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน โดยหวังจะกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนให้มากที่สุด ดังปรากฏชัดเจนนในสาระตามมาตรา 39 และ 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน ทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562 : 20) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้ศึกษาและนำแนวทางการบริหาร และการจัดการศึกษาโรงเรียนรูปแบบการบริหาร และการจัดการศึกษาโรงเรียนรูปแบบการบริหารเป็นฐาน (School-Based Management) มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้สถานศึกษา มีอิสระมีอำนาจความคล่องตัวในการตัดสินใจการบริหารจัดการ การสั่งการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปด้วยตนเอง โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ร่วมกันบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเป็นไปเพื่อความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครองและชุมชน ให้ได้มากที่สุด

นักการศึกษาหลายท่านกล่าวว่า การทำงานที่จะบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพได้นั้น ไม่ใช่อยู่ที่ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ แต่เพียงอย่างเดียว ผู้บริหาร จะต้องเป็นคุณที่มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีทักษะด้านการบริหาร มีทักษะด้าน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

บุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำที่ดี เป็นต้น เพราะคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ดีจะนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้นอกจากนั้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ยังมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพของโรงเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเปรียบเสมือนหัวหน้าที่จะนำพาโรงเรียนให้ก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างมีศักดิ์ศรี มีเกียรติ และสามารถเผชิญกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีศักยภาพ มีคุณภาพ ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ไม่เรียนรู้อยู่สามารถ มีความสามารถ มีความเข้าใจ มีภูมิรู้มีทักษะในเชิงการบริหาร กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยงเป็นนักประสานงานที่ดีมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นผู้นำโดยเฉพาะการเป็นนำทางด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม มีความยุติธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์เป็นผู้นำไปสู่การปฏิบัติและการบริหารจัดการ มีความคิดและการกระทำที่ทันสมัยทันเหตุการณ์และรู้จักระดมทรัพยากรการบริหารทั้งหมดมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารงานอย่างสูงสุด อันจะเป็นแบบอย่างเพื่อเอื้อให้กับบุคลากรในโรงเรียนได้มีการพัฒนาตนเองตามไปซึ่งตรงกับคำกล่าวของรุ่ง แก้วแดง (อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์; และคณะ. 2543 : 4) ที่ว่า “ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นผู้จัดการที่เข้มแข็งและเสียสละ เป็นผู้ประสานงานที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล” นอกจากนี้แล้วจากการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนของ จักรพรรดิ วัฒนา (2529 : 18-19) พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกได้ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะทักษะการบริหารและด้านวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจริภา สงวนสุข (2540 : 72-73) ที่ว่าคุณลักษณะส่วนตัวที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนจะประกอบด้วยด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพที่พึงประสงค์ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติและความสามารถในการบริหาร เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์จึงมีความสนใจทำการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่ประสงคของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
4. เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมคุณลักษณะที่ประสงคของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงคของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

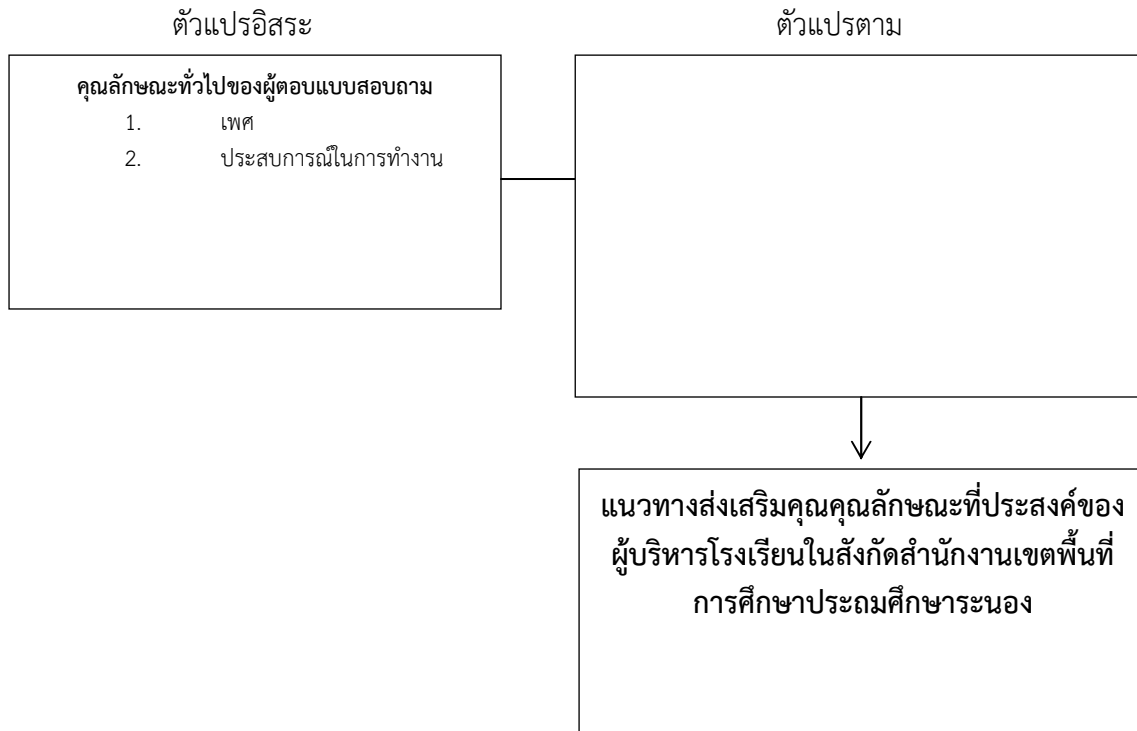
1. คุณลักษณะที่พึงประสงคของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงคของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน
3. คุณลักษณะที่พึงประสงคของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองอยู่ในระดับมาก จำแนกตามประสบการณ์ทำงานมีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวมาสร้างเป็นความสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.1 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2559 ใน 101 โรงเรียน จำนวน 2,500 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครูผู้สอนจำนวน 150 คน ได้มาโดยใช้สัดส่วนร้อยละ 100 ของประชากรในการในแต่ละโรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเปรียบเทียบสัดส่วน จากตารางสำเร็จรูปของเครีจซีแกน (วาร์โ พังสวีสต์, 2549: 152) โดยใช้โรงเรียนทุกโรงเรียนเป็นหน่วยตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายครูแต่ละโรงเรียนโดยใช้สัดส่วนที่ระบุได้กลุ่มตัวอย่างดังที่แสดงไว้ในดังตารางที่ 1

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระนอง

ที่	อำเภอ	จำนวน (โรงเรียน)	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	กระบือ	29	42	42
2.	กะเปอร์	14	25	25
3.	ละอุ่น	12	21	21
4.	สุขสำราญ	10	17	17
5.	เมืองระนอง	36	45	45
รวม		101	150	150

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารชั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง โดยจำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยสถานภาพทางเพศและประสบการณ์ทำงาน

2.2 ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนของช่วงนำหนักเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุดถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด จำนวน 60 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากทฤษฎี หลักการแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างเครื่องมือจากทฤษฎี หลักการแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3) นำร่างแบบสอบถามปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น

4) นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- 5) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องกันระหว่างข้อ
กระทงคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดหรือค่า IOC แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC
ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 60) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 1.00-1.00
- 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอน
ที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาระนอง จำนวน 150 คน
- 7) ทำการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.25 ไว้ใช้และนำข้อสอบถามที่เหลือมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้
วิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 95) ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48-
0.89 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98
- 8) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์
เพื่อรับการตรวจสอบและคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยในดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- 1) ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อ
ขอความร่วมมือมายังผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาระนอง ที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามจากข้าราชการครูที่
เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน รวมเป็นแบบสอบถาม 150 ชุด
- 3) ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
- 4) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมา นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำ
ข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

- 1) แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ โดย
หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- 2) แบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rating
Scale.1970) แสดงระดับเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารชั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาระนอง ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาจัด
อันดับความสำคัญเสนอในรูปแบบตาราง และบรรยายตารางซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความ
คิดเห็นในแต่ละข้อในระดับใด ระดับหนึ่งเพียงระดับเดียว คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมี
เกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มากที่สุด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- 4 หมายถึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยที่ได้ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
 พื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินตาม
 แนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) คือ

ที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับ มาก
	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับมาก
กลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับ ปาน
	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับน้อย
ที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับ น้อย

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่ม ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนใน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน (n=150)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	63	42.00
1.2 หญิง	87	58.00
2. ประสบการณ์ทำงาน		
2.1 ไม่เกิน 10 ปี	49	32.67
2.2 มากกว่า 10 ปี	101	67.33

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายได้ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{x}$	S.D	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านการบริหาร	4.01	0.64	มาก	3
2. ด้านวิชาการ	3.95	0.63	มาก	4
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.18	0.65	มาก	1
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.17	0.56	มาก	2
ภาพรวม	4.08	0.56	มาก	

3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				t-test	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1. ด้านการบริหาร	4.06	0.67	3.98	0.63	.48	.63
2. ด้านวิชาการ	3.99	0.57	3.93	0.67	.32	.75
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.25	0.58	4.14	.69	.63	.53
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.23	0.48	4.14	.60	.64	.53
ภาพรวม	4.13	0.51	4.05	0.60	.57	.57

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 5

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
 “Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่ประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				t-test	Sig
	ประสบการณ์ทำงาน ไม่เกิน 10 ปี		ประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1. ด้านการบริหาร	3.76	0.57	4.19	0.63	-2.73**	.01
2. ด้านวิชาการ	3.78	0.68	4.07	0.57	-1.87*	.07

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				t-test	Sig
	ประสบการณ์ทำงาน ไม่เกิน 10 ปี		ประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.02	0.68	4.29	0.61	-1.62	.11
4. ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ	3.97	0.52	4.31	0.55	-2.51**	.01
ภาพรวม	3.88	0.53	4.22	0.55	-2.40**	.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ตามสมมติฐาน ดังนี้

1. สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิวัฒน์ ภูไชยแสง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะโดยรวม 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านคุณลักษณะอื่นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรศักดิ์ จันทร์อ่อน (2543 : 103-104) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลของการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ศึกษา จังหวัดสกลนคร ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะในการดำเนินการบริหารจัดการของผู้บริหารจำเป็นต้องมีการดำเนินการควบคู่กันไปทั้ง 4 ด้าน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนด ทิศทางการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับคนอื่นหรือผู้นำในการพัฒนาโดยการเป็นผู้กระตุ้นผู้ร่วมงานให้เกิดความเชื่อมั่น ความร่วมมือ ความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จของครูและนักเรียนนอกจากขึ้นอยู่กับผลงานโดยรวมของทุกฝ่าย ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างหนึ่งคือ ตัวผู้บริหารในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทหน้าที่ที่จะทำให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความพอใจ ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์จะปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนตามกฎเกณฑ์ทางราชการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น การบริหารงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนย่อมได้ผล คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญเบื้องต้นที่จะโน้มนำทำให้เกิดความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จของหน่วยงานตน

2. สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะที่ประสงค์ของผู้บริหารในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระนอง จำแนกตามเพศมีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการแสดงถึงความเป็นมิติ ความเป็นกันเอง การให้เกียรติ และความจริงใจที่มีต่อเพื่อร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ข้าราชการครูทั้งเพศชายและเพศหญิง ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของไพโรจน์ สิงห์คำ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ระหว่างครูผู้สอนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระนอง จำแนกตามประสบการณ์ทำงานมีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอนน้อย ยังมีความรู้ความสามารถและความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในระบบราชการ ซึ่งเป็นงานที่ต้องมีพื้นฐานทางด้านประสบการณ์การทำงานมานานโดยเฉพาะโรงเรียนซึ่งเปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายและโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพิสุทธิ แก่งคำ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนคติของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครู-อาจารย์ที่มีอายุราชการ0-10 ปี และระหว่าง 10 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควรใช้ข้อเสนอแนะ หรือผลสรุปจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในการคัดเลือกและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่โดยจัดการอบรมสัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ปรับแนวคิด ทักษะคติใหม่ ให้เห็นความสำคัญและหันมาให้ความสนใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารและการจัดการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะระดมความคิดจากครูผู้สอน และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปรับปรุงพัฒนาตนเองและพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยหารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารทางด้านวิชาการและด้านการบริหารด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้เห็นภาพร่วมอย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

3.1 ผู้บริหารควรจะพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการของตนเองโดยการศึกษาต่อในสาขาบริหารการศึกษา เพื่อรับวุฒิบัตรและประกาศนียบัตรที่สูงขึ้น

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรจะหาโอกาสเข้าร่วมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองทางด้านคุณลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านการบริหาร

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). สำนักงานการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา
- จักรพรรดิ วัฒนา. (2529). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารทางการศึกษา. วารสารข้าราชการครู. (5), 18-19.
- จิรภา สงวนสุข. (2540). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทพพนม เมืองแมน. (2522). บทความเกี่ยวกับภาวะผู้นำและสื่อความหมาย. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริสาส์น.
- บุญมา กัมปนาทพงษ์. (2536). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8
“Research 4.0 Innovation and Development SSRU’s 80th Anniversary”

- ปริญญาณิพนธ์การศึกษาดุขฎิบัณฐิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
บุญส่ง นิลแก้ว. (2521). คู่มือการใช้แบบทดสอบ อี พี เอส. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.
- พิสิทธิ์ คำชนะ. (2542). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา
มหาบัณฐิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรศักดิ์ จันทร์อ่อน. (2543). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. ปริญญาณิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฐิต สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ไพโรจน์ สิงห์คำ. (2542). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเลย.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฐิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภิวัฒน์ ภูไชยแสง. (2542). คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนะ
ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. รายงาน
การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฐิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.